

LÄNSI-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS

Osasto 4

Käräjätuomari Mette Manninen

PÄÄTÖS

15.10.2024

24/1704

Asiano:

PK24/1215

Vaatumuksen tekijä KAVONIUS JAANA
c/o OTM Lauri Saarela

Asia VANGITSEMISASIAN UUDELLEENKÄSITTELYÄ KOSKEVA PYYNTÖ
YM.

Vireille 22.3.2024

ASIAN TAUSTA

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudessa on vireillä useampi rikosasia diaarinumeroilla R 23/1110, R 23/1220, R 23/1383, R 23/4516 ja R 23/4611. Rikosnimikkeinä näissä asioissa on muun muassa törkeitä kunnianloukkauksia sekä vainoamisia. Vastaajana edellä mainituissa asioissa on Jaana Kavonius. Kavoniusta ei ole tavoitettu haasteiden tiedoksiantoja varten haastemiesten toimesta taikka etsintäkuulutuksilla.

Syyttäjät ovat 22.3.2024 käräjäoikeuteen vireille tulleella hakemuksellaan vaatineet Jaana Kavoniuksen vangitsemista poissaolevana.

Käräjäoikeus on 26.3.2024 käsitellyt vangitsemisasiaa, missä paikalla videoyhteyden välityksin on ollut Kavoniukselle käräjäoikeuden 6.3.2024 (nro 24/446) määräämä puolustaja oikeustieteen maisteri Lauri Saarela. Saarela on vastustanut Kavoniuksen vangitsemista poissaolevana. Saarela on vedonnut siihen, ettei yleisiä tai erityisiä edellytyksiä vangitsemiselle poissaolevana ole ollut, minkä lisäksi Saarela on vedonnut Kavoniuksen heikkoon terveydentilaan.

Käräjäoikeus on 26.3.2024 päätöksellään numero 24/583 määrännyt Kavoniuksen poissaolevana vangittavaksi todennäköisin syin epäiltynä useista vainoamisista ja törkeistä kunnianloukkauksista. Päätöksen mukaan Kavoniuksen luovuttamista Suomeen tullaan pyytämään, ja rikoksesta säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta ja Kavoniuksen henkilökohtaisten olosuhteiden sekä luovuttamispyyntöön sisällytettävien rikosten määrän ja laadun on syytä epäillä, ettei Kavonius saavu vapaaehtoisesti Suomeen syytetoimenpiteitä varten. Edelleen päätöksessä on katsottu, että on syytä epäillä, että Kavonius jatkaa rikollista toimintaa taikka karttaa esitutkintaa, oikeudenkäyntiä tai rangaistuksen täytäntöönpanoa.

Edelleen Saarela on 2.4.2024 kannellut edellä mainitusta kärjäoikeuden vangitsemismääräyksestä Helsingin hovioikeuteen ja vaatinut määräyksen kumoamista. Helsingin hovioikeus on 10.4.2024 (nro 540) antamallaan ratkaisulla hylännyt kantelun. Kärjäoikeuden 14.10.2024 hovioikeudelta saaman tiedon mukaan asiassa on haettu valituslupaa korkeimmalta oikeudelta, mutta korkein oikeus ei ole valituslupaa myöntänyt. Hovioikeuden ratkaisu on siten lainvoimainen.

Vielä Saarela on toisen henkilön nimissä 29.5.2024 toimittanut Länsi-Uudenmaan kärjäoikeudelle kaksi kirjoitusta otsikoilla ”kotietsinnän edellytysten puuttumista ja kotietsintämenettelyn lainvastaiseksi toteamista koskevat vaatimukset”. Näissä kirjelmässä on toisen henkilön nimissä esitetty useita erilaisia vaatimuksia kuten muun muassa Jaana Kavoniuksen vangitsemisasiaa koskevia vaatimuksia. Kärjäoikeus on 30.5.2024 pyytänyt Saarelaa täydentämään vaatimuksia ja tässä yhteydessä myös huomauttanut, ettei asiassa vaatimuksia esittänyt toinen henkilö voi esittää vaatimuksia muiden henkilöiden asioissa. Asia on kärjäoikeudessa kirjattu diaarinumerolle PK 24/2106 asianimikkeellä kotietsinnän laillisuuden saattaminen tuomioistuimen tutkittavaksi. Asiassa on toimitettu pääkäsittely 23.7.2024 ja asia on 31.7.2024 ratkaistu päätöksellä numero 24/1253.

VAATIMUS

Saarela on Kavoniuksen puolesta 4.10.2024 ja edelleen 8.10.2024 toimittanut kärjäoikeudelle sähköpostikirjoituksensa liitteineen, missä Kavonius on pakkokeinolain 3 luvun 15 §:ään viitaten vaatinut muun muassa vangitsemisasiansa välitöntä uudelleen käsittelyä ja vapauttamistaan. Kavonius on lisäksi esittänyt kirjelmässään useita muita vaatimuksia kuten vahingonkorvausvaatimuksen valtiota kohtaan vangitsemisestaan.

Yleisiä tai erityisiä edellytyksiä Kavoniuksen vangittuna pitämiselle ei ollut. Kavoniuksen teot eivät olleet rikoksia. Rikosepäilyissä oli kysymys Kavoniuksen lavastamisesta, josta oli sovittu etukäteen. Kavoniuksella oli ollut laillinen este poissaololleen epäiltyjen rikosten esitutkinnasta. Edelleen kaikki Kavoniuksen esittämä todistelu sekä lisätutkintapyynnot oli myös estetty Euroopan ihmisoikeuspuoleisuuden (EIS) 6 artiklan vastaisesti.

Asia oli laitettu vireille kärjäoikeudessa jo 29.5.2024, mutta vangitsemisasiaa ei ollut käsitelty lainkaan, eikä joka tapauksessa lain säätämässä neljän vuorokauden edellyttämässä määräajassa. Asian käsittely oli tahallisesti estetty.

KUULTAVA

Lausuman pyytäminen syyttäjiltä Kavoniuksen vaatimukseen muun muassa vangitsemisasiansa uudelleen käsittelyä koskevan vaatimuksen osalta on ilmeisen tarpeetonta.

KÄRÄJÄOIKEUDEN RATKAISU

Käsittelyratkaisu

Kun otetaan huomioon asiassa esitetyt vaatimukset ja nyt kohteena oleva kysymys, kärjäoikeus on käsitellyt asian kirjallisesti suullista istuntokäsittelyä toimittamatta.

Perustelut

Vangitsemisasian uudelleen käsittelyä koskeva vaatimus

Asiassa on kysymys henkilön vangitsemisesta poissaolevana. Tässä tapauksessa vangitsemismääräys on kärjäoikeudessa vireillä olevien syyteasioiden käsittelyä ja osaltaan myös esitutkinnan loppuunsaattamista turvaava vapauteen kohdistuva pakkokeino. Kärjäoikeuden ratkaisusta on kanneltu, eikä hovioikeus ole edeltä ilmenevästi kumonnut kärjäoikeuden vangitsemismääräystä katsoen, että yleiset ja erityiset edellytykset poissaolevana vangitsemiselle ovat olemassa sekä katsonut edelleen, ettei vangitsemista ole myöskään pidettävä kohtuuttomana eikä suhteellisuusperiaatteen tai vähimmän haitan periaatteen vastaisena. Ratkaisu on lainvoimainen.

Kärjäoikeus toteaa aluksi yleisesti, ettei pakkokeinoasiassa tutkita eikä voidakaan tutkia pääasiaa, vaan ainoastaan se, ovatko pakkokeinolain mukaiset edellytykset vangitsemiselle olemassa. Asian tarkempi näyttö ja siitä tehtävät niin näyttö kuin asian oikeudellinenkin arviointi tehdään vasta asian pääkäsittelyssä. Edelleen kärjäoikeus toteaa, ettei Kavonius ylipäätään ole vielä edes vapautensa menettäneenä nyt kysymyksessä olevan kärjäoikeuden päätöksen perusteella, eikä siten sellaista ratkaisua ole, mistä Kavonius voisi vaatia pakkokeinolain 3 luvun 15 §:ssä tarkoitettua vangitsemisasiansa uudelleen käsittelyä ja siten vapaaksipäästämistään. Aikanaan, mikäli poissaolovangitsemismääräyksen kohteena oleva epäilty menettää vapautensa määräyksen johdosta, kärjäoikeuden tulee pakkokeinolain 3 luvun 12 §:n huomioon ottaen ottaa tässä vaiheessa vangitsemisasiassa uudelleen käsiteltäväksi viipymättä viimeistään neljän vuorokauden kuluessa siitä, kun epäilty on vangitsemismääräyksen johdosta menettänyt vapautensa, missä epäillylle ja hänen puolustajalleen varataan tilaisuus tulla kuulluksi.

Edellä lausutut seikat huomioon ottaen Kavoniuksen vaatimus vangitsemisasiansa uudelleen käsittelemisestä hylätään.

Muut vaatimukset

Edelleen siltä osin kuin Kavonius on esittänyt kirjelmässään lukuisia muita vaatimuksia, ne on jätettävä kärjäoikeuden toimivaltaan kuulumattomina tutkimatta.

Päätöslauselma

Kavoniuksen vaatimus vangitsemisasiansa uudelleen käsittelystä hylätään.

Edelleen siltä osin kuin Kavonius on esittänyt kirjelmässään lukuisia muita vaatimuksia, ne jätetään kärjäoikeuden toimivaltaan kuulumattomina tutkimatta.

Muutoksenhaku

Vangitsemisasian uudelleen käsittelyä koskevaan ratkaisuun ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla. Päätöksestä saa kannella Helsingin hovioikeudelle. Kantelulle ei ole määräaikaa.

Siltä osin kuin vaatimukset on jätetty tutkimatta ratkaisuun saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hovioikeuteen tai ennakkopäätösvalituksella korkeimmalta oikeudelta.

Kärjäjätuomari

Mette Manninen